

ПРАВОСЛАВНИ ОБИЧАЈИ

ПРВИ МЕСЕЦ У ГОДИНИ - ЈАНУАР

Најрадоснији хришћански празник Божић

Један од највећих хришћанских празника јесте Божић. Тога дана празнујемо рођење Јединороднога Сина Божијег - Господа Исуса Христа од Духа Све-

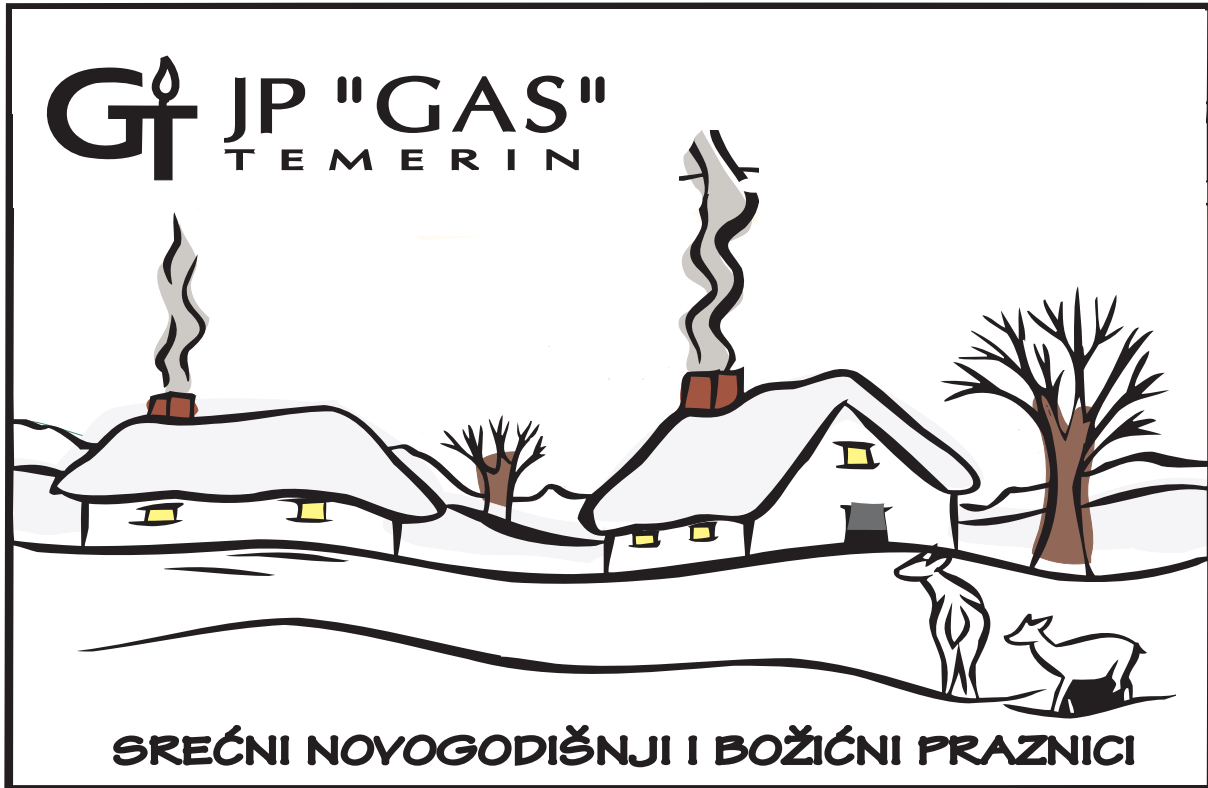
тога и Свете Дјеве Марије у "Витлејему Јудејскоме за време Ирода цара" (Мт.2,1).

Његово рођење у времену је најзначајнији догађај у историји рода људског. Зато је целокупно културно човечанство од пре две хиљаде година поделило историју рода људског на два дела - на историју пре рођења Господа Исуса Христа и на историју после рођења Господа Исуса Христа, или како се каже краће: на историју пре и после Христа.

Рођење Господа Исуса Христа је, дакле, центар хришћанске историје. Отуда је и радовање Божићу основа и предуслов за највећу радост над радостима - Васкрсење Господа Христа. Зато се Божић назива "Мала Пасха", то јест "Мали Ускрс".

Сви обичаји народни јесу припрема за "домаћу цркву", за сваку православну кућу, да најсвечаније дочека празник Богородетета Исуса Христа, који се родио у Витлејему једанпут, а у нашим срцима сваки пут када прослављамо Божић.

-Драженка Мркела

ОД 5. ЈАНУАРА 2009.

Упис у војну евиденцију

На основу Закона о Војсци и плана рада, од 5. јануара 2009. године војни одсек Нови Сад започиње увођење у војну евиденцију омладинаца рођених 1992. године и старијих, држављана Републике Србије са пребивалиштем на територији општине Темерин.

Упис омладинаца обавиће се у Војном одсеку у Темерину у згради Општине 8., 15., 22. и 29. јануара 2009. године у времену од 9 до 12 часова. Сва лица која се из оправданих разлога не могу појавити у дане по наведеном распореду то треба да учине одмах, а најкасније

до 30. јануара 2009. године у Војном одсеку Нови Сад у времену од 10 до 15 часова. Омладинци треба да понесу на увид један од докумената ради идентификације, и фотокопију доказа о држављанству Републике Србије.

-Д.М.

**СВИМ ГРАЂАНИМА
ТЕМЕРИНСКЕ ОПШТИНЕ
И ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА**

1. јануара се ништа не догађа баш нигде, или...

Народна имена за јануар су њросинец, сечен, коложељ, ѓолем, месецац, бођојављенски, сијечањ.

Зашто се 1. јануара слави Нова година? Што се астрономије тиче нема никаквог разлога да Нову годину слаavimo првог јануара, јер се у свемиру, а ни овде на Земљи тог дана ништа нарочито не дешава. Прослава Нове године је, дакле, чисто људска појава и обичај. Са наодом ће наредни период живота бити бољи, лакши и лепши, људи су од памтивека дочекивали наредну годину доносећи жртве боговима и приређујући гозбе.

Историјско је питање, међутим, када почиње нова година. Има логике да то буде на дан зимске краткодневнице, јер после тога обданица постаје све дужа, а ноћ све краћа. Тако су радили Хелени и стари Словени. Али Вавилонци и у почетку стари Римљани, су нову годину славили негде око пролећне равнодневнице што такође није лоше решење, јер је то доба када природа почиње да се буди, а дани постају дужи од ноћи. Асирци су опет сматрали да се године мењају у септембру, онда када прође јесења равнодневница.

Питање када почиње следећа година заправо ни данас није решено у глобалу. Јевреји је славе 6. септембра, Кинези негде крајем јануара или почетком фебруара (у сваком случају славе је две недеље). Православци се држе старог календара, па Нову годину дочекују 14. јануара, а они флексибилнији славе 1. па и 14. јануар.

Али, коначно, зашто баш 1. јануар? За то је имао заслугу други од седам римских краљева Нума Помпилије. До њега римски календар је имао десет месеци, сваки месец 30 односно 31 дан, а година је почињала 1. марта. Пошто је десет месеци са 304 дана, колико је по том календару трајала година, ипак мало да у њих стане читава права, Сунчева, година, Нума Помпилије је наредио реформу па су ка-

ленијем, који је иначе добро познавао астрономију, позвао је александријског астронома на гласу, Сосигена, да састави нови календар. Сосиген је по старим египатским рачунима узео да година траје 365 дана и 6 сати, и по тој основи је саставио нови календар који је нешто касније, по Цезару, назван јулијански календар. То није био лош календар. Година по том календару трајала је свега 11 минута и 14 секунди дуже од праве године. Рекло би се занемарљиво. Али, та ситна разлика увећала су у XVI веку на читавих десет дана. Да би се рачунање времена ускладило са појавама у природи 1582. године, по налогу папе Гргура XIII, направљен је нови календар, овај који и данас користимо. Тај календар, познат под именом грегоријански (по папи Гргуру) је преузео све месеце свог претходника, а са њима и прославу Нове године 1. јануара. Овај календар су прво прихватиле ктаоличке земље, а затим је он почео да се шири по свету. У Србији је, као званични календар, усвојен тек 1919. године. Међутим, Православна црква га ни данас не признаје, већ се држи јулијанског календара. Како се разлика између јулијанског и грегоријанског календара у међувремену повећала на 13 дана, они који се држе православања Нову годину дочекују 14. јануара.

По грегоријанском календару година траје 365,2422 дана, што је прецизност која нам дозвољава да неколико миленијума будемо мирни. Јер сунчева година траје 365,242199 дана и разлика није велика. Простоје, међутим, други проблеми са овим календаром. Месеци имају различити број дана, број недеља у тромесечјима и полугодиштима је различит, дани у недељи падају у различите датуме итд. Ако једне године 1. јануар пада

лендару додата још два месеца: јануар и фебруар и то пре месеца марта. Јануар је био посвећен Јанусу, богу свих почетака. Логично је да бојанство почетка не може имати свој месец на крају године, али од тада октобар, иако му име каже да је осми месец постао десети, а децембар (десети) постао је дванаести. Но није то био главни проблем. Тај календар је имао 355 дана, док сунчева година траје 365 дана (и нешто сати) и Римљани су често морали да праве "закрпе" на свом календару убацијући повремено додатни месец. Проблем је настајао тако да обичан човек никад није био сигуран који је датум, па чак ни година.

Та неправилност је морала да се исправи кад-тад. То "кад-тад" било је 45. године пре нове ере када је уведен нови календар. Јулије

у петак следеће ће падати у суботу. Из многих разлога било би добро да сваки датум има само своје дане. Но ово заправо не би било вредно ни помена да не постоји један много савршенији календар од овог грегоријанског. То је новојулијански који је десетак пута прецизнији, а решио је и неке проблеме садашњег календара. Новојулијански календар је саставио Милутин Миланковић и само мало је фалило да тај календар буде усвојен у свету. 1. јануар 4713. пре наше ере је дан од када се рачуна хронолошка периода од 7980 јулијанских година. Ову периоду је увео у XVI веку француски научник Жозеф Жистд де ла Скала, који је познатији под именом Јосиф Скалигер. Ову периоду Скалигер је назвао по свом оцу, који се звао Јулије Цезар од Скале. -С.Ј.